

prima instanță: Judecătoria sect. Botanica, mun. Chișinău (jud: I. Pleșca)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Anton, V. Cotorobai, I. Secrieru)

DECIZIE

15 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Fiodor Trișin,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Capinosova
împotriva lui Fiodor Trișin cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-
cumpărare,
împotriva încheierii din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 7 noiembrie 1997, Lilia Capinosova a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Fiodor Trișin cu privire la nulitatea actului juridic.

Prin hotărârea din 5 august 2001 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău a fost
admisă integral cererea de chemare în judecată a Liliei Capinosova împotriva lui
Fiodor Trișin cu privire la nulitatea actului juridic, fiind anulat contractul de vânzare-
cumpărare a apartamentului.

La 10 martie 2018, Fiodor Trișin a depus cerere de revizuire împotriva hotărârii
din 5 august 2001 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, la Curtea Supremă de
Justiție.

La 19 ianuarie 2018, cererea de revizuire depusă de Fiodor Trișin a fost remisă
spre examinare conform competenței, Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Prin încheierea din 24 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central s-a
dispus respingerea ca fiind inadmisibilă a cererii de revizuire depusă de Fiodor Trișin.

Invocând ilegalitatea încheierii instanței de fond, la 4 iunie 2018, Fiodor Trișin
a înaintat recurs, solicitând de fapt, repunerea în termenul legal de contestare a
încheierii emise de instanța de fond, admiterea cerii de recurs, casarea integrală a
încheierii din 24 aprilie 2018, cu obligarea instanței de fond prin acceptarea spre
examinare a cererii de revizuire depusă, cu emiterea unei decizii prin care să-i fie
înlăturată eroarea admisă și să-i fie restituită proprietatea de care a fost deposedat cu
20 de ani în urmă.

Prin decizia din 19 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins recursul
declarat de Fiodor Trișin și menținută încheierea din 24 aprilie 2018 a Judecătoriei
Chișinău, sediul Central.

La 28 noiembrie 2018, Fiodor Trișin a declarat recurs împotriva deciziei din 19
iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului și
casarea acesteia întru corectarea erorii judiciare prin care a fost deposedat de
proprietatea sa.

Prin încheierea din 23 ianuarie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost considerat inadmisibil recursul declarat de Fiodor Trișin.

La 15 martie 2021, Fiodor Trișin a depus cerere de apel, împotriva hotărârii din 15 august 2001 a Judecătoriei sect. Botanica, mun. Chișinău, solicitând repunerea în termen a apelului.

Prin încheierea din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de repunere în termen a apelului declarat de Fiodor Trișin, împotriva hotărârii din 15 august 2001 a Judecătoriei sect. Botanica, mun. Chișinău. S-a restituit apelul declarat de Fiodor Trișin, împotriva hotărârii din 15 august 2001 a Judecătoriei sect. Botanica, mun. Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Capinosova împotriva lui Fiodor Trișin cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare.

La 21 iunie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Fiodor Trișin, a declarat recurs împotriva încheierii din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea acesteia cu repunerea apelului în termen și trimiterea cauzei instanței de apel de la etapa punerii pe rol.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel a dat o apreciere incorectă situației de fapt, mai mult nu a examinat cauza sub toate aspectele și nu a stabilit circumstanțele de fapt caracteristice raportului juridic.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 15 aprilie 2021, fiind expediată participanților la proces prin scrisoarea de însoțire din 26 aprilie 2021 (f.d. 144, Vol. I), or, la actele cauzei nu se regăsește dovada de recepționare.

Astfel, recursul declarat la 21 iunie 2021, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că prin hotărârea din 5 august 2001 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău a fost admisă integral cererea de chemare în judecată a Liliei Capinosova împotriva lui Fiodor Trișin cu privire la nulitatea actului juridic, fiind anulat contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului.

La 10 martie 2018, Fiodor Trișin a depus cerere de revizuire împotriva hotărârii din 5 august 2001 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, la Curtea Supremă de Justiție.

La 19 ianuarie 2018, cererea de revizuire depusă de Fiodor Trișin a fost remisă spre examinare conform competenței, Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Prin încheierea din 24 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central s-a dispus respingerea ca fiind inadmisibilă a cererii de revizuire depusă de Fiodor Trișin.

Invocând ilegalitatea încheierii instanței de fond, la 4 iunie 2018, Fiodor Trișin a înaintat recurs.

Prin decizia din 19 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins recursul declarat de Fiodor Trișin și menținută încheierea din 24 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

La 28 noiembrie 2018, Fiodor Trișin a declarat recurs împotriva deciziei din 19 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului și casarea acesteia întru corectarea erorii judiciare prin care a fost deposedat de proprietatea sa.

Prin încheierea din 23 ianuarie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost considerat inadmisibil recursul declarat de Fiodor Trișin.

La 15 martie 2021, Fiodor Trișin a depus cerere de apel, împotriva hotărârii din 15 august 2001 a Judecătoriei sect. Botanica, mun. Chișinău, solicitând repunerea în termen a apelului.

Prin încheierea din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de repunere în termen a apelului declarat de Fiodor Trișin, împotriva hotărârii din 15 august 2001 a Judecătoriei sect. Botanica, mun. Chișinău. S-a restituit apelul declarat de Fiodor Trișin, împotriva hotărârii din 15 august 2001 a Judecătoriei sect. Botanica, mun. Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Capinosova împotriva lui Fiodor Trișin cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare.

În speță, Colegiul învederează că în temeiul art. 362 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termenul de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În sensul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Art. 113 Cod de procedură civilă, statuează că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Din actele cauzei rezultă cert că dispozitivul hotărârii contestate cu apel a fost pronunțat la 15 august 2001, iar cererea de apel a fost depusă abia la data de 24 martie 2021 la Judecătoria Chișinău, sediul Centru și la 15 martie 2021 la Curtea de Apel Chișinău, de către Fiodor Trișin, după expirarea termenului de declarare a apelului.

În temeiul art. 116 Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În speță, Colegiul consideră întemeiată argumentarea instanței de apel prin care a menționa că apelantul nu a invocat careva argumente plauzibile și nu a prezentat probe pertinente și concludente, care să justifice imposibilitatea îndeplinirii actului, în termenul prevăzut de lege.

Totodată, nu poate fi reținut argumentul lui Fiodor Trișin precum că a aflat despre hotărârea contestată abia la data de 16 februarie 2021, or anterior la data de 10 martie 2018, acesta a depus cerere de revizuire împotriva hotărârii din 5 august 2001 a Judecătoriei sect. Botanica, mun. Chișinău, care la 19 ianuarie 2018 de către Curtea Supremă de Justiție a fost remisă spre examinare conform competenței la Judecătoria Chișinău, sediul Central, iar prin încheierea din 24 aprilie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Central a fost respinsă ca fiind inadmisibilă.

Așadar, în situația în care apelantul-recurent nu a dispus cu bună-credință și diligență de drepturile sale procedurale, prin lege a operat decăderea din dreptul de declarare a apelului, ceea ce a avut ca efect trecerea hotărârii contestate în puterea lucrului judecat.

În această ordine de idei, se impune a învedera că termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

De altfel, Colegiul învederează că respectarea de către părți a termenilor legali constituie o obligare pozitivă a părților și are menirea asigurării bunei funcționări a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de Lege și doar în cazul în care partea înaintează o cerință de repunere în termen, justificată obiectiv și probată prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și 362 Cod de procedură civilă, prin care va dovedi că omiterea termenului a fost cauzată de motive întemeiate.

În sensul art. 10 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Colegiul remarcă faptul că, participanții la proces care dețin un interes material și/ sau procesual în examinarea cauzei civile, trebuie să manifeste un comportament activ în susținerea poziției prin înaintarea de cereri, prezentarea de probe în susținerea poziției în cadrul procesului civil.

Raportând cadrul legal enunțat la circumstanțele speței, instanța de apel corect a considerat că în speță nu sunt întrunite temeiurile legale întru admiterea cererii apelantului de repunere în termen.

În circumstanțele expuse, Colegiul consideră neîntemeiate argumentele recurentului privind motivele omiterii termenului de contestare a hotărârii și lipsite de suport probatoriu, urmând a fi respinse.

Pe cale de consecință, instanța de judecată consideră că recurentul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională. Or ultimul trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja drepturile de acces la instanță. Contrar celor menționate, apelantul nu a dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării căii de atac în termen.

Aici se impune a scoate în evidență că CtEDO, în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

Articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile.

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului.

În acest context, este de menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 § 1 al Convenției decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Conform practicii CtEDO restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, spre exemplu, Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others v. the United Kingdom, Reports 1998-IV, p. 1660, § 72; Malahov c. Moldovei, hotărârea din 07 iunie 2007).

Din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău, corect a respins cererea de repunere în termenul de declarare a apelului și a restituit cererea de apel, iar argumentele invocate în recurs poartă un caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul este neîntemeiat și necesită a fi respins, cu menținerea încheierii recurate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Fiodor Trișin.

Se menține încheierea din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Capinosova împotriva lui Fiodor Trișin cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat